

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bánáti János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Fazekas Dóra ügyvéd által képviselt alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt a Fővárosi Bíróság előtt 19.P.23.002/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.306/2010/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperes által szerkesztett lapot kiadó ..-t, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 12.000 (Tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott, és helyreigazítás közzétételére kötelezte az alperest, mely szerint az általa szerkesztett számában megjelent ásványvíz tesztjében azon valós tényeket, hogy a hivatalos vizsgálat során a .. dús ásványvíz esetében a fluorid jelenlétét 1,8 mg/liter mértékben mutatták ki, és 1,5 mg/liter érték felett csecsemők és hét éven aluli gyerekek számára az ásványvíz fogyasztása nem megengedett, olyan hamis színben tüntették fel, hogy a termékekben általános a fluorid-határérték túllépése, ezért az mindenki számára mérgezésveszélyes lenne. Az általános fluorid-határérték a valóságban 5 mg/liter. Kötelezte az alperes által szerkesztett lapot kiadó ..-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.500 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét

elutasította. Úgy rendelkezett, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik.

Megállapította, hogy a Ptk. 85. § (1) bekezdése és a Legfelsőbb Bíróság PK. 13.sz. állásfoglalása alapján a felperes érintettsége nem volt vitás, mivel a perbeli ásványvizet ő állítja elő.

A cikk tényként állította: a felperes által előállított .. dús ásványvíz mérgezésveszélyes, mert fluorid vagy fluor tartalma meghaladja a határértéket. A felperes (helyesen: alperes) az állítás igazolására felmutatta a hivatalos laborból származó mérési eredményt, amely a .. dús ásványvíz esetében a fluor (fluorid) tartalmat 1,8 mikrogramm/literben mérte. Tehát az adatközlés nem volt valótlan. Azt is igazolta az alperes, hogy a határérték meghatározását tartalmazó 65/2004. (IV.27.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet mellékletének értelmében hét éven aluli gyermekek, illetve csecsemők esetében a határérték 1,5 mikrogramm/liter. A jogszabály kötelezően előírja annak feltüntetését az ital címkéjén, illetve hét éven aluli gyermekek nem fogyaszthatják, amennyiben a valós érték ezt az értéket meghaladja. A felperes által becsatolt címke szerint az előírányzott érték 1,5 mikrogramm/liter. Ezen nem szerepelt a csecsemők, illetve gyermekek esetére szóló külön figyelmeztetés. Így az elsőfokú bíróság megítélése szerint esetükben határérték túllépést mértek a fluor (fluorid) tekintetében, ugyanakkor az írás azt elhallgatta, hogy felnőtt fogyasztók, illetve nagyobb gyerekek esetében a határérték nem a cikkben rögzített 1,5 mikrogramm/liter, hanem ennek több mint háromszorosa, azaz 5 mikrogramm/liter érték. Így a megkülönböztetés elhagyása folytán olyan hamis látszat keletkezett, mintha a felperes által gyártott ásványvíz valamennyi korosztály tekintetében mérgezésveszélyes lenne a határérték túllépése miatt, holott a népesség fogyasztásban érdekelt döntő hányada esetében nincs ilyen határérték túllépés. Nem látott okot olyan általános közlésre, hogy egyáltalán nem történt határérték túllépés, ahogyan ezt a felperes igényelte.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és helyreigazításként annak közlésére kötelezte az alperest, hogy „...” című cikk „...” részében közölt állításával szemben a .. dús ásványvíz fluorid tartalma a határértéket nem haladja meg, illetve a .. dús ásványvíz vonatkozásában nem áll fenn mérgezésveszély. Kötelezte az alperes által szerkesztett lap kiadóját, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 45.000 forint + áfa és 54.000 forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra további 9.000 forint fellebbezési illetéket.

A másodfokú bíróság ítéletében kifejtette: az alperesnek a sérelmezett közlések tekintetében azt kellett volna bizonyítania, hogy a felperes által forgalmazott .. dús ásványvíz határérték feletti fluorid tartalmú és mérgezésveszélyes. Az alperes ezt az

által felmutatott, de nem csatolt vizsgálati jelentéssel és a 65/2004. (IV.27.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendeletben foglaltakkal kívánta igazolni. A rendelet 1. számú melléklete szerint 5 mg/liter a természetes ásványvizekben előforduló összetevők, valamint az azokra vonatkozó maximálisan megengedett határérték a fluorid vonatkozásában. A másodfokú bíróság megítélése szerint a rendelet 7. § (6) bekezdése alapján a címkén való fluorid tartalom feltüntetése nem azt jelenti, hogy a .. dús ásványvíz fluorid tartalma a határértéket meghaladja, és általános fogyasztásra mérgezésveszélyt jelentene, holott az alperesi cikk a felperes termékével összefüggésben egyértelműen erre utalt. A 7. § (6) bekezdésében írt és az alperes által hivatkozott 1,5 mg/liter fluorid érték nem a természetes ásványvizekben előforduló összetevők, valamint az azokra vonatkozó maximálisan megengedett fluorid határértéket jelenti, hanem csak arra kötelezi az ásványvíz-forgalmazókat, hogy a termék címkéjén az 1,5 mg/liter túllépését fel kell tüntetniük, és jelezniük kell a fogyasztói körre vonatkozó jogszabályi korlátozást. Ezért azt állapította meg, hogy az alperesi szerkesztőség valótlan állítást a felperesi termékre vonatkozóan, annak valóságtartalmát ugyanis semmilyen módon nem igazolta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság olyan közlésre is kötelezte az alperest, amely az alperesi állítás valótlan tartalmának megértéséhez nem volt szükséges, nem állt összhangban a valótlan közléssel és az emiatt előterjesztett helyreigazítási kérelemmel. Ezért az általa megfogalmazott helyreigazítás megsértette a Pp. 215. §-át és a Legfelsőbb Bíróság PK. 15. számú állásfoglalásában foglalt rendelkezéseket, mert olyan adatok és magyarázatok közléséről határozott, amelyre a felperesi igény nem terjed ki és az alperesi védekezésnek sem felelt meg. Ezért a keresethez, a cikkhez és az ellenkérelemhez igazodó helyreigazítás közlésére kötelezte az alperest.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélettel megegyező új ítélet meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségét, mert nem utalt az alapul fekvő tényállásra.

Utalt arra, hogy a felperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésben nem vitatta az akkreditált laboratórium vizsgálati eredményeit és azok hitelességét. A felperes által a másodfokú tárgyaláson becsatolt 2010. szeptember 13-i vizsgálati jegyzőkönyv irreleváns a jogvita elbírálása szempontjából, ugyanis a vizek mintavételének dátuma 2010. július 30., majd a jövőbeli 2011. július 23. és 2011. július 10. napja. A mintaátvétel dátuma 2010. szeptember 10.

Az alperes bizonyítási kötelezettsége kizárólag arra terjed ki,

hogy a felperes által kifogásolt cikk megírásakor, 2010. februárjában az alperes hiteles mérési eredményeinek megfelelő adatokat és tényeket tett közzé, illetve azokból vont le következtetéseit és formálta véleményét. A rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza a maximálisan megengedett határértéket, amely nem csak a palackozásra, hanem a forgalomba hozatalra is vonatkoztatható. Amennyiben egy ásványvízben található összetevő meghaladja az ott feltüntetett határértéket, az nem hozható forgalomba. Álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla ítéletének indokolása ellentmondásos, amely a rendelet téves értelmezéséből adódik.

A mintavétel, vásárlás és egy bizonyos áru bevizsgálata, hogy az fogyasztásra alkalmas-e, minden állampolgár joga, ahhoz igazságügyi szakértő igénybevétele szükségtelen. Az alperes cikkei nem tartalmaznak valótlan tényállítást. Az alperes cikkeiben termékeket értékelt valós tények alapján, ami véleménynyilvánításnak minősül, az értékítélet kinyilvánítása pedig nem vezethet sajtó-helyreigazításra. Az alperes való tények alapján levont esetleges következtetései megfelelnek az ésszerű gondolkodásnak, a gyakorlati tapasztalatoknak és a logika szabályainak.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős ítélet az alperes által hivatkozott indokok alapján nem jogsabálysértő.

A másodfokú bíróság eleget tett a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségének. A jogerős ítélet tartalmazta a tényállás megállapítása körében elfogadott tényeket, így ezt alaptalanul sérelmezte a felülvizsgálati kérelem.

A felperes keresetében az alperes által szerkesztett lap azon állításai miatt kérte a Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján az alperes sajtó-helyreigazításra kötelezését, amelyek szerint a .. dús ásványvíz határérték feletti fluorid tartalommal rendelkezik, és fennáll a mérgezésveszély.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése értelmében ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió vagy filmhíradó valótlan tényről közöl híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel - a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül - követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan és mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények.

Ennek megfelelően sajtó-helyreigazítási igény valótlan tényállítás vagy való tények hamis színben való feltüntetése esetén terjeszthető elő.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a való tényekből levont következtetését, véleményét közölte, amely miatt nem kötelezhető sajtó-helyreigazításra. Ugyanis az a megállapítás, hogy a perbeli termék fluorid tartalma meghaladja a határértéket, konkrét tényközlés. Ugyanígy tényállítás az a kijelentés is, miszerint „mérgezésveszély” áll fenn. Ez nem pusztán az ásványvíz minősítését jelenti, hanem konkrétan azt állítja, hogy a termék fogyasztása mérgezést okoz.

A fentiek alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes által forgalmazott dús ásványvíz fluorid tartalma a határérték feletti és ezáltal mérgezésveszély áll fenn.

A másodfokú bíróság a vonatkozó 65/2004.(IV.27.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet helyes értelmezésével állapította meg, hogy az ásványvizek esetében a megengedett fluorid határérték 5 mg/l. A rendelet szerint 1,5 mg/l értéknél több fluorid tartalom esetén a termék címkéjén fel kell tüntetni, hogy az a csecsemők és 7 évesnél fiatalabb gyermekek általi rendszeres fogyasztásra nem alkalmas.

Az alperes által felmutatott, de be nem csatolt vizsgálat eredménye szerint 1,8 mg/l fluorid értéket mértek. A felperes által igazolt laboratóriumi vizsgálatok szerint azonban a fluorid-tartalom határérték körüli vagy az alatti értéket mutatott. Ugyanakkor egyik érték sem éri el a rendeletben meghatározott 5 mg/l fluorid értéket.

A R. az 1,5 mg/l értéknél több fluoridot tartalmazó ásványvizeknél azt írja elő, hogy jelölésként szerepelnie kell a terméken „a csecsemők és 7 évesnél fiatalabb gyermekek általi rendszeres fogyasztásra nem alkalmas” feliratnak.

A per tárgyát képező írás azonban ezzel a kérdéssel nem foglalkozott. Általánosságban tartotta határértéket meghaladó mértékűnek és mérgezésveszélyesnek a felperes által forgalmazott ásványvizet.

A fentiek szerint azonban ez nem felel meg a valóságnak, mert nem állítható alappal, hogy a fluorid-tartalom a határértéket meghaladó mértékű, illetve hogy ezáltal az ásványvíz mérgezésveszélyes.

A jogerős ítélet tehát jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a cikk állításait az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem bizonyította, ezért a Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján helytállóan, a Legfelsőbb Bíróság PK. 15. számú állásfoglalásának megfelelően a sérelmezett közlés és a helyreigazítási kérelem keretei között kötelezte a valótlan tények helyreigazítására.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a Pp.78.§ (1) bekezdése valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése szerint a pervesztes alperes kiadóját kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. A felülvizsgálati eljárás illetékét

az alperes leróttá, így annak viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2011. július 6.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács
Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró*

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő